

Hanketiivistelmä: Luetaan yhdessä vastaanottokeskuksissa -hanke

Hankeaika: 1.1.2016-31.12.2017

Rahoittajataho: Työ- ja elinkeinoministeriö

Suomessa eletään poikkeuksellisessa tilanteessa, jossa Maahanmuuttoviraston arvion mukaan Suomeen pyrkii vuoden loppuun mennessä yli 30 000 turvapaikanhakijaa. Määrän ylittäessä moninkertaisesti kaikki vuodelle asetetut arviot, on hakemuskäsittely ruuhkautunut. Vastaanottokeskuksissa odottavat turvapaikanhakijat saavat varautua pitkiin päätösprosesseihin. Vastaanottokeskuksia on perustettu syksyn aikana useita kymmeniä. Tällä hetkellä toiminnassa on yli 100 vastaanottokeskusta ja uusia perustetaan koko ajan lisää.

Työ- ja elinkeinoministeriön kotouttamisen osaamiskeskus avaa poikkeukselliseen tilanteeseen järjestöavustushaun vuosille 2016–2017 vakiintuneille ja valtakunnallisille järjestöille. Haku-aika on 16.11.2015–11.12.2015, ja päätökset avustuksen saajista ministeriö antaa jo ennen joulua. Hankkeet voivat aloittaa toiminnan 1.1.2016 alkaen.

Rahoituksella on kaksi painopistealuetta, joista Luetaan yhdessä -verkoston hanke sijoittuu painopiste 1. alle: ”Kotoutumista edistävän vapaaehtoistoiminnan koordinoiminen ja laajentaminen siten, että paikallisesti tai alueellisesti pystytään nykyistä tehokkaammin vastaamaan lisääntyvään kotoutumistoiminnan tarpeeseen”. Toinen painopiste on Ruohonjuuritason yhdistysten osaamisen tukeminen.

Luetaan yhdessä vastaanottokeskuksissa -hankkeen tarkoituksena on perustaa Luetaan yhdessä -toimintamallin mukaisia opetusryhmiä vastaanottokeskuksiin ympäri Suomen. Luetaan yhdessä -ryhmien kielenopetus tapahtuu kerran viikossa, kahden tunnin ajan kokoontuvissa opetusryhmissä. Yhdessä ryhmässä on monta suomea opettavaa vapaaehtoistyöntekijää, jotta ryhmissä pystytään kohtaamaan maahanmuuttajat yksilöllisesti ja antamaan henkilökohtaista tukea. Yhdessä vastaanottokeskuksessa voi toimia useita Luetaan yhdessä -ryhmiä, mutta vapaaehtoiset on rekrytoitava jokaiseen ryhmään erikseen, jotta vapaaehtoistyöstä ei tule liian kuormittavaa. Opetus on opiskelijoille maksutonta. Hankkeen toiminnan tavoitteena on opettaa vastaanottokeskuksissa oleville henkilöille suomen tai ruotsin kielen perusteita, joilla pärjätä keskustelun arjessa. Osa opiskelijoista on luku- ja kirjoitustaidottomia henkilöitä, joiden luku- ja kirjoitustaidon omaksumisen edellytyksiä parannetaan toiminnan avulla.

Turvapaikanhakijoista 70% on miehiä, joten Luetaan yhdessä -perustoiminnasta poiketen opetukseen osallistuu myös naisia. Hankkeen vapaaehtoistyöntekijöiksi rekrytoidaan sekä miehiä että naisia. Opetusmateriaalina käytetään monistemateriaalia, jota verkosto painattaa olemassa olevista ilmaismateriaaleista ryhmien käyttöön sekä soveltuvin osin käytössä olevia digitaalisia materiaaleja. Monistemateriaali tuotetaan yhteistyökumppaneiden avulla jo olemassa olevista suomen kielen opetusaineistoista.

Hankkeen toimintaa levitetään sellaisiin vastaanottokeskuksiin, jonka paikkakunnille kotouttaminen on uusi haaste, eikä alueella ole ollut maahanmuuttajia suurissa määrin aikaisemmin kuten Kauhava, Kemijärvi, Kristiinan kaupunki sekä Raasepori-Meltola. Lisäksi hanke levittäytyy suuriin vastaanottaviin kaupunkeihin, joissa ei ole tarjolla Luetaan yhdessä -perustoimintaa, tai sitä on vain vähäisesti turvapaikanhakijoiden määrään nähden kuten Hämeenlinna-Lammi, Kemi-Tornio, Lahti, Oulun seutu, Porin seutu sekä Rovaniemi.¹

Hankkeelle palkataan hankevastaava. Lisäksi Luetaan yhdessä -verkoston projektipäällikön työajasta 20 % käytetään hankkeen organisoimiseen.

Yhteistyökumppaneina hankkeessa toimii vastaanottokeskuksia ylläpitävät järjestöt ja kunnat, joiden alueella hankkeen toimintaa järjestetään, sekä opetusmateriaalityöhön pohjaavia yhteistyökumppaneita.

Hankkeessa tullaan rekrytoimaan nopealla aikataululla paljon vapaaehtoisia, mikä edellyttää vahvaa viestintää ja markkinointia. Rekrytoitavat vapaaehtoistyöntekijät koulutetaan opetustehtäviin.

¹ Alueiden vastaanottokeskusten paikkamäärät: Kauhava 600, Kemijärvi 270, Kristiinan kaupunki 700, Raasepori-Meltola 550, Hämeenlinna-Lammi 650, Kemi-Tornio 1000, Lahti 500, Oulun seutu 1100, Pori 400 sekä Rovaniemi 1000.